

MEISTER ECKHART
HRİSTİYANLIĞIN FİLOZOFU
KURT FLASCH

VakıfBank Kültür Yayınları: 0420
Felsefe: 037

MEISTER ECKHART
HRİSTİYANLIĞIN FİLOZOFU
KURT FLASCH

Özgün Adı
Meister Eckhart:
Philosopher of Christianity

Türkçesi
Emre Barca

Yayın Danışmanı
Ekrem Demirli

Proje Editörü ve Son Okuma
Merve Nur Yaman

Kapak ve Sayfa Uygulama
Faruk Özcan

VakıfBank Kültür Yayınları
İnkılâp Mahallesi
Dr. Adnan Büyükdenez Caddesi
No:7/A1 – Kat 13
34768 Ümraniye / İstanbul
Telefon: 0 216 285 9571
www.vbky.com.tr - info@vbky.com.tr
Sertifika No: 40141

© Vakıf Pazarlama San. ve Tic. A.Ş., 2025
© Verlag C.H. Beck oHG, München, 2010

ISBN 978-625-5848-42-0

Kitabın tüm yayın hakları Verlag C.H. Beck oHG aracılığıyla VakıfBank Kültür Yayınları'na aittir. Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak sınırlı alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir elektronik veya mekanik araçla çoğaltılamaz. Eser sahiplerinin manevî ve mali hakları saklıdır.

Baskı
Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.
Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1
Baha İş Merkezi A Blok Kat: 2
34310 Haramidere, Avcılar / İstanbul
Tel: 0212 412 1700
www.mega.com.tr - info@mega.com.tr
Sertifika No: 44452

1. Baskı: Kasım 2025

MEISTER ECKHART

HRİSTİYANLIĞIN FİLOZOFU

KURT FLASCH

TÜRKÇESİ

EMRE BARCA

KURT FLASCH

Orta Çağ düşüncesi ve Geç Antik Çağ üzerine çalışmalarıyla tanınan Alman düşünür ve akademisyen. Ruhr Üniversitesi Bochum'da felsefe profesörü olarak görev yapmıştır. Almanya ve uluslararası birçok akademinin üyesi olan Flasch, özellikle Orta Çağ felsefesi, Augustinus, Meister Eckhart ve skolastik düşünce üzerine yaptığı araştırmalarla alanın önde gelen isimlerinden biridir. 2000 yılında Alman Dil ve Edebiyat Akademisi tarafından verilen Sigmund Freud Ödülü'ne layık görülmüştür.

EMRE BARCA

1981 yılında doğdu. Lancaster Üniversitesi Sosyoloji bölümünden doktora derecesi aldı. Jacques Derrida, Zygmunt Bauman, Slavoj Žižek gibi isimlerden çeviriler yaptı, yazıları çeşitli gazete ve dergilerde yayınlandı. Çalışmaları genel olarak uluslararası siyaset teorileri, egemenlik ve toplumsal kuram üzerine yoğunlaşmaktadır.

İÇİNDEKİLER

Kısaltmalar	11
Zaman Çizelgesi	13
Çevirmenlerin Önsözü	17
Önsöz	21
1 Hayatı ve Eserleri – 1300 Civarı	25
2 Unutulmuş Bir Kavram: Hristiyanlık Felsefesi	41
3 Otoportreler	65
4 Başlangıçlar: Paris ve Erfurt, 1292-1298	87
5 Ebedî Doğum Üzerine Vaaz Döngüsü	103
6 Fazlasıyla Büyük Bir Plan: Opus Tripartitum'a Önsözler	131
7 Paris Tartışmaları, 1302-1303	151
8 Programatik Konuşmalar	171
9 Gümüş Tepsilerde Altın Elmalar: Dünyanın Kökeni–Bir Yaratılış Açıklaması	189
10 Bilgelik: <i>In Sapientiam</i>	213
11 Çıkış: <i>In Exodum</i>	227
12 Ara Bölüm: Bugün Eckhart Hakkında Yazmak	241
13 Eckhart'ın Niyeti: <i>Yuhanna Şerhi</i> , Bölüm 1	257
14 Türe Göre Birlik: <i>Yuhanna Şerhi</i> , Bölüm 2	273
15 Halk İçin Yeni Bir Hristiyanlık: Almanca Vaazlar, Bölüm 1	291
16 Baharatlı Muskat Cevizleri: Almanca Vaazlar, Bölüm 2	315
17 Yeni Bir Felsefe Tesellisi	343
18 Eckhart Davası: Suçlamalar	357

19	Eckhart'ın Davası: Savunma	383
20	Avignon'da Son: "Şeytan Tohumu"	397
21	Sonsöz	413
Bibliyografya		423
Dizin		431

Maria Antonietta Terzoli'ye
27 Kasım 2009

Şeylerin varlık zeminlerinden ve onların bilgisinden, ayrıca doğadaki dışsal şeylerden tamamen farklı şekilde söz etmek gerekir. Aynı şekilde, tözden ve arazdan farklı şekilde söz edilmelidir. Bunu dikkate almayanlar sık sık hataya düşeceklerdir.

—Meister Eckhart, *In Ioh.*, LW 3, n. 514, 445.

Tanrı hakkında sorduğumuz tüm yahut neredeyse tüm şeyler kolayca çözümlür. Tanrı hakkında yazılanlar —çoğunlukla belirsiz ve zor olanlar da— doğal akıl yoluyla sarıh şekilde açıklanır.

—Meister Eckhart, *Prologus generalis*, LW 1, n. 2, 39.3-4.

Kutsal Teslis hakkında yazılan veya öğretilen her şey zorunlu olarak öyle değil yahut hiç doğru değildir.

—Meister Eckhart, *Latince Vaaz 4*, LW 4, n. 1, 31.

Bu, ilahi türden bir akrabalıktır. Kendi içinde birdir. Hiçbir şeyle ortak bir yanı yoktur. Bu konuda, nice büyük bilgin tökezler.

—Meister Eckhart, *Almanca Vaaz 28*, DW 2, n. 66, 4-5.

Keşke zihnin ne olduğunu anlasalardı.

—Meister Eckhart, *DW 4*, n. 1, 652.211,
zamanının tüm teologlarını reddetme gerekçesini belirtirken.

Burada, kabul etmek gerekir ki zaman zaman talep etmeye alıştığımızdan daha rahat bir şekilde, izlenimleri değil, düşünceleri sunan ve bunları katı bir yöntemle kanıtlamaya çalışan bir düşünürle karşı karşıyayız. Cümlelerini açıklanmamış ve kanıtlanmamış bırakırsa sadece yerinde saydığına inanacaktır.

—Adolf Lasson, *Meister Eckhart: Der Mystiker* (Berlin, 1868), 3.

KISALTMALAR

- AHDMA** – *Archives d'histoire doctrinale et littéraire du Moyen Âge* (Paris, 1926–)
- CC** – *Corpus Christianorum, Series Latina* (Turnhout, 1951–)
- CPTMA** – *Corpus philosophorum teutonicorum medii aevi* (Hamburg, 1985–)
- DW** – Meister Eckhart, *Deutsche Werke* (Stuttgart, 1936–)
- Flasch (2000)** – Kurt Flasch, *Das philosophische Denken im Mittelalter* (Stuttgart, 2000)
- Flasch (2006)** – Kurt Flasch, *Meister Eckhart: Die Geburt der “Deutschen Mystik” aus dem Geist der arabischen Philosophie* (Münih, 2006)
- Flasch (2007a)** – Kurt Flasch, *Dietrich von Freiberg: Philosophie, Theologie, Naturforschung um 1300* (Frankfurt am Main, 2007)
- Flasch (2007b)** – Meister Eckhart, *Das Buch der göttlichen Tröstung*, çev. Kurt Flasch (Münih, 2007)
- Imbach** – Ruedi Imbach, *Quodlibeta* (Fribourg, 1996)
- In Eccli.** – Meister Eckhart, *Sermones et lectiones super Ecclesiastici* (LW 2, 231–300)
- In Exod.** – Meister Eckhart, *Expositio libri Exodi* (LW 2, 1–227)
- In Gen. I** – Meister Eckhart, *Expositio Libri Genesis* (LW 1:185–444)
- In Ioh.** – Meister Eckhart, *Expositio sancti Evangelii secundum Iohannem* (LW 3)
- In Sap.** – Meister Eckhart, *Expositio Libri Sapientiae* (LW 2:301–643)
- Koch** – Josef Koch, *Kleine Schriften*, cilt 1 (Roma, 1973)
- LE** – Georg Steer ve Loris Sturlese (haz.), *Lectura Eckhardi 2* (Stuttgart: Kohlhammer, 2009), 29–52
- Liber parab.** – Meister Eckhart, *Liber parabolarum Genesis* (LW 1:447–702)
- LW** – Meister Eckhart, *Lateinische Werke* (Stuttgart, 1936–)
- MM** – *Miscellanea mediaevalia* (Berlin)
- Prol. gen.** – Meister Eckhart, *Prologus generalis in Opus tripartitum* (LW 1:148–65)

Prol. prop. – Meister Eckhart, *Prologus in Opus propositionum* (LW 1:166–82)

or. – Dietrich von Freiberg, *De origine rerum praedicamentalium*, in *Opera omnia* (Hamburg, 1983), 3:136–201

qu. – quaestio (soru)

ScG – Thomas Aquinas, *Summa contra Gentiles*

Sent. – *Commentary on the Sentences*

Sth – Thomas Aquinas, *Summa theologiae*

ZAMAN ÇİZELGESİ

(*) Kutsal Roma İmparatorları

(†) Ölüm Yılı işaretli

ECKHART

1260'tan önce: Tambach (Gotha yakınları) doğumlu

POLİTİKA - KİLİSE - BİLİM - KÜLTÜR

1240/1245 civarı: Dietrich, Freiberg (Saksonya) doğumlu

1250: II. Friedrich †

1254–73: Büyük İmparatorluk Boşluğu

1271–75: Marco Polo Asya'da

1273–91: Habsburg Rudolf *

1274: Lyon Konsili; Bonaventura †; Thomas Aquinas †

1276–92: Gentli Henry, Paris'te ders verir

1277: Paris piskoposu 219 tezi kınar

1280: Albertus Magnus †

1285–1314: IV. (Güzel) Philippe, Fransa kralı

1285: Fontaines'li Godfrey, Paris'te üstat

1286: Dacialı Boetius †; Brabantlı Siger †; Freibergli Dietrich, *De origine rerum praedicamentalium*

1292–98: Nassau'lu Adolf †

1294–1303: VIII. Bonifacius

1298–1308: I. Albert (Habsburg) *

1300: VIII. Bonifacius, *Unam sanctam*

ECKHART'IN HAYATI İLE PARALEL GELİŞMELER

1302/3: Paris'te üstat; ilk üç Paris sorusu (LW 5); *Opus tripartitum* (LW 1)

1303–11: Erfurt, Saksonya prioru (Teutonia'dan ayrılmış yeni bir eyalet)
– Süleyman'ın Bilgeliği Üzerine Vaazlar ve Dersler (LW 2)

- 1296–1303: Fransa Kralı Philippe ile VIII. Bonifacius arasındaki çatışma
1304–8: Giotto, Padova'da Scrovegni Şapeli freskleri
1308: Duns Scotus Köln'de *
1308–13: Lüksemburglu VII. Henry *
1309–77: Papalar Avignon'da
1311: Marguerite Porete Paris'te idam edildi; Vienne Konsili, *anima forma corporis*, *lumen gloriae*; Begardların sekiz yanlışlığı kınandı; Tapınak Şövalyeleri kaldırıldı
1313: Soest'te Wiesenkirche (Çayır Meryem Kilisesi) inşaatı başladı
1311–13: Paris'te üstat; dördüncü ve beşinci Paris soruları
1314–23(?): Strasbourg ve/veya Köln; Strasbourg'da Almanca vaazlar (DW 1–3)
1318: *Tanrısal Teselli Kitabı* (DW 5)
1323(?)–26: Köln'de Almanca vaazlar (DW 1–4)
1314–46: Bavyeralı IV. Ludwig *
1316: Ramon Llull †
1317–19: Avrupa'da yaygın kıtlık
1318/20(?): Freibergli Dietrich †
1321: Dante †
1322: Köln katedrali korosu tamamlandı
1323: Thomas Aquinas aziz ilan edildi
1324: Padovalı Marsilius, *Defensor Pacis*
1325 Ağustos–1326 Ocak: Köln'de ilk hata listesi sunuldu
1326: Köln başpiskoposuna ikinci liste; ilk çağrı
1327: Avignon'da Eckhart ve Ockham'a eşzamanlı yargılama (LW 5)
1328: 8 Ocak (ya da en geç Nisan), Avignon'da ölüm
1329: 29 Mart, XXII. John tarafından kınama, *In agro dominico* (LW 5)

SONRASI

- 1337–1453: Yüzyıl Savaşları
1346–78: IV. Charles *
1347: Ockhamlı William †; Roma'da Cola di Rienzo cumhuriyet ilanı

1348: Prag Üniversitesi; Prag Başpiskoposluğu

1348–49: Kara Ölüm

1349: Thomas Bradwardine †

1361: Johannes Tauler †

1366: Henry Suso †

1378–1418: Büyük Batı Ayrılığı

ÇEVİRMENLERİN ÖNSÖZÜ

Her çeviri eylemi, özellikle de aynı metin üzerinde iş birliği yapan iki çevirmen söz konusu olduğunda, müzakere ve uzlaşma gerektirir. En başından itibaren, Almanca orijinalini okuma deneyimine olabildiğince yakın bir çeviri yapmak istediğimiz konusunda anlaştık. İkimiz de İngilizce ve Almancayı akıcı bir şekilde konuşuyoruz, ancak sadece bunlardan biri anadilimiz. İçerik ve argümanın yönü konusunda hemfikir olmamıza rağmen, orijinaldeki ve çevirideki ton ve üslup nüansları hakkında doğal olarak anlaşmazlığa düştük. Kurt Flasch'ın üslubu benzersiz, incelikli ve dikkatlidir: Bir şeyi nasıl söylediği, ne söylediği kadar önemlidir. Uzlaşmak zorunda kaldığımız yer “nasıl” terimleriydi. Birimizin önemli bulduğu Almancadaki bir incelik, İngilizce versiyona yabancılaştırıcı bir ifade sokmadan her zaman yeniden yaratılamadı ve bu nedenle, Flasch'ın kendine özgüllüklerini yalnızca Almancanın da aynı derecede kendine özgü olduğu yerlerde korumaya karar verdik.

Bu kendine özgüllüklerden birkaçı, özel bir sözü hak ediyor. Flasch'ın üslubu resmî konuşma ile sohbet havası arasında gidip gelir ve sadece uzmanlara değil, bilgili ve meraklı bir genel kitleye yöneliktir. Zaman zaman tonu nezaketsizlik sınırlarına dayanabilir ve Flasch, bazıları Alman günlük yaşamından alınmış kelime oyunlarından ve canlı imgelerden zevk alır. Çevirimizde metni aynı şekilde uçarı tutmaya çalıştık.

Flasch'ın üslubu aynı zamanda esnek bir terminolojiye de dayanır: Aynı felsefi kavramlar genellikle Almanca eşanlamlılar-

la sunulur. Metni İngilizcede daha okunabilir kılmak için bu eş anlamlılardan bazılarını birleştirdik, ancak çeşitliliği tamamen feda etmeden. Bu bağlamda, “varlık” terimini kullanmamız özel bir notu hak ediyor. Gereksiz komplikasyonlardan kaçınmak için Almanca *Wesen*, *Sein* ve *Seiendes* terimlerine sahiptir. Bileşik kelimelerin kullanımında Flasch’ı daha yakından takip ettik, mümkün olan her yerde onları ayırıp her bir parçayı harfi harfine çevirdik. Flasch, Eckhart’ın birçok modern yorumuna bağlı olan yücelik ve mistisizm izleniminden kaçınmak için Latinizmlerden çok Cermen kökenli kelimeleri tercih eder. Latin kökenli kelimeler Almancada İngilizcedekinden daha yüksek bir anlama sahiptir, ancak biz de mümkün olan yerlerde Latinizmlerden kaçınma eğiliminde olduk; bunun bazen kaçınılmaz olduğu uyarısıyla birlikte. Eckhart araştırmalarına aşına olan okuyucular alışkın olduklarından yeni veya farklı görünen belirli terimlerle karşılaşacaklardır.

Son olarak iki tipografik karardan söz etmek gerek. Birincisi, Kurt Flasch ana cümleleri bağlamak için tekrar tekrar iki nokta üst üste kullanır. Yazarın benzersiz sesini korumak için üslubunun bu önemli yönünü koruduk. İkincisi, Birlik, Bilgelik ve Adalet gibi belirli isimleri, birincil belirlenimlere atıfta bulunduklarında büyük harfle yazmayı seçtik. Bu birincil belirlenimler ile belirli varlıklardaki varlıkları arasındaki kesin ilişki, Flasch’ın Eckhart okuması boyunca geliştirilir, ancak örneğin “Bilgelik” ile “bilgelik” arasındaki ayrımı tanımak isteyenler, ön bir açıklama için Flasch’ın *Opus Tripartitum*’un önsözleri hakkındaki tartışmasına 77 ile 82. sayfalarda başvurabilirler.

El yazmasını dikkatli bir şekilde okudukları için metin editörümüz Kip Keller’a ve isimsiz okuyucuya minnettarız. İyileştirme için birçok öneride bulundular, tutarsızlıklara düşmemizi engellediler ve çeşitli yazım hataları yakaladılar. Paha bi-

çilmez yorumları, birçok çetrefilli konuyu aşmamıza ve yeniden düşünmemize yardımcı oldu ve hem ayrıntıcı gözleri hem de içeriğe dair derin anlayışları, metni birkaç aşamada geliştirmemize yardımcı oldu.

ÖNSÖZ

Meister Eckhart cezbeder. Radikal düşüncesi ve sözlerinin gücü bizi hâlâ büyülüyor. Trajik kaderi bizi etkiliyor: Avignon'daki ölümü, davası, kilise tarafından kınanması. Sonra o muazzam etkisi var: Henry Suso'dan Cusali Nicholas'a, Hegel'den Heidegger'e, Robert Musil'den Paul Celan'a ve diğerlerine.

İmajı tarih boyunca dalgalandı. Son birkaç on yılın çalışmaları bu imajı değiştirdi. Bu kitapsa bir durum değerlendirmesi yapmaya çalışıyor.

Onun düşüncesine bir giriş. Eckhart'ı okumaya ve onu doğduğu ve karşısında konumlandığı tarihsel dünyadan ayırmadan, önermeleriyle birlikte düşünmeye bir davet. Bunu olabildiğince şeffaf, doğrulanabilir ve öz bir şekilde yapmaya çalıştım. Daha kuşatıcı bir anlatım, bu çalışmanın amaçlanan kapsamının dışına çıkardı.

Tüm argümanlar ve metinler gibi, Eckhart'ın kiler de hayatına ve zamanına dayanır. Yine de Eckhart'ın düşüncesinin ilerleyişini yeniden yapılandırmak için çok az güvenilir tarihlen-dirilebilir kaynağa sahibiz. Elbette hem Eckhart'ın fikirlerinde hem de yazınsal üretiminde değişimler oldu. Farklı metin türlerinde (risaleler, şerhler, vaazlar), farklı kitleler önünde (Latince yazıların bilgili okuyucuları, Almanca eserlerin meslekten olmayan okuyucuları) ve farklı ortamlarda (Paris, Erfurt, Strazburg, Köln) bir profesör ya da bir vaiz olarak farklı farklı konuştu. Her ayrıntı değerlidir, ama Goethe'nin entelektüel bir biyografisini

yazabildiğimiz gibi Eckhart'inkini yazamayız. Eckhart'ın eserlerini şu anda kabul edilen kronolojik sırasına göre inceliyorum, ancak bölümler, Eckhart'ın yazılarının kronolojisi üzerine ek araştırmalar nedeniyle gelecekte ihtiyaç duyulması hâlinde yeniden düzenlenmelerini mümkün kılacak şekilde düzenlendi.

Konuyla ilgili hâlihazırda mevcut olan mükemmel eserlere rağmen, Eckhart'ın yeni ve eksiksiz bir sunumu gerekli görünüyor. Felsefi konuların asla tüketilemeyeceği gerçeği bir yana, son araştırmalar eskisinden daha fazla kesinliğe olanak tanıdı. 2006'dan beri, Loris Sturlese'nin eleştirel baskısı sayesinde (*Die lateinischen Werke* 5) Eckhart'ın dava kayıtlarına erişebiliyoruz; 2007'de Sturlese'nin *Homo divinus*'u, birçok yeni ayrıntı da dâhil olmak üzere Stuttgart'ta yayımlandı. Georg Steer, Eckhart'ın Almanca vaazlarını yeniden düzenledi ve şerh etti (*Die deutschen Werke* 4 [Stuttgart, 2003]). Eckhart'ın Almanca vaazları üzerine güvenilir yorumlar, Georg Steer ve Loris Sturlese'nin yönetimi altında, 1998'den beri *Lectura Eckhardi* serisinde sürekli olarak yayımlanıyor.

Orta Çağ hakkındaki anlayışımız giderek çok yönlü, çeşitli ve bölgesel hâle geldi. Geçmiş yüzyıllar ve bölgeler, önceden varsayıldığından daha çeşitliydi. Bugün, Eckhart'ın entelektüel ortamı, özellikle de Eckhart'ın düşüncesinde kilit roller oynayan Albertus Magnus ve Freibergli Dietrich ile olan ilişkisi, her zamankinden daha iyi biliniyor. Hem 1277'deki kınama hem de 1280'lerde ve 1290'larda Paris'teki entelektüel ortam, örneğin Romalı Giles, Gentli Henry ve Fontainesli Godfrey'e odaklanılarak daha dikkatli bir şekilde incelenmiştir. Ayrıca, Orta Çağ Alman felsefi düşüncesinin gelişimi, Loris Sturlese ve benim *Corpus Philosophorum Teutonicorum Medii Aevi*'yi (Hamburg, 1985–) kurmamızdan bu yana ayrıntılı olarak belgelenmiştir.

Kısa bir kişisel not eklemek gerekirse: Meister Eckhart üzerine ilk akademik konuşmamı tam altmış yıl önce verdim. En seçkin Eckhart uzmanları olan dostlarımla yaptığım sohbetlerden yararlanma şansına sahip olduğum için şanslıyım. Sadece birkaçını sayacağım: Raymond Klibansky, Josef Koch ve Kurt Ruh ve genç kuşaktan Ruedi Imbach, Alain de Libera, Burkhard Mojsisch ve Loris Sturlese. Yine de bu kitabı yazarken geriye bakmadım, Eckhart üzerine önceki kendi çalışmama bile. Bunun yerine, Eckhart'ın tüm metinlerini yeniden okudum ve yeni bir yaklaşım sunuyorum; belirli bir konunun özel bir çalışması değil, genel bir resim denemesi olarak. Onu (günümüzde pek yaygın olmayan) "Hristiyanlığın filozofu" başlığı altında topluyorum. 2. Bölüm bunun ne anlama geldiğini açıklıyor. Orada bu başlığı, Eckhart'ın metinlerinin okunmasıyla sonraki bölümlerde test edilen bir hipotez olarak tanımlıyorum.

Yayıncımla mütevazı boyutlarda bir kitap üzerinde anlaştık. Kısa olması adına bazı notları, bazı kaynakları ve Eckhart'ın önceki yorumlarıyla bazı etkileşimleri kestim. Odak noktam yeni ve orijinal materyal sunmak ve tarihsel geriye dönüşleri en temel gerekliliklerle sınırlamak. Bunlardan biri, Eckhart'ın Freibergli Dietrich ile olan bağlantısıdır. Onun Aristoteles, İbn Sînâ, İbn Rüşd, Musa İbn Meymûn, Albertus Magnus ve Thomas Aquinas ile olan etkileşimini önceki çalışmam olan *Meister Eckhart: Die Geburt der "Deutschen Mystik" aus dem Geist der arabischen Philosophie*'de (Münih, 2006) sundum. Çalışmamın bir devamı Loris Sturlese, ed., *Studi sulle fonti di Meister Eckhart*'ta (Fribourg, 2008) bulunabilir.

1300 civarındaki genel felsefe, teoloji ve doğa bilimleri durumuna ve Dominikenlerin eğitimine sadece ara sıra atıfta bulunuyorum; bunlar *Dietrich von Freiberg: Philosophie, Theologie, Naturforschung um 1300* (Frankfurt am Main, 2007) adlı çalışmamda anlatılmaktadır.

Son olarak dostlarım ve meslektaşlarım Ruedi Imbach (Paris) ve Loris Sturlese'ye (Lecce) teşekkür etmek isterim. Her ikisi de bana büyük yardımda bulundu: Ruedi Imbach beni bu kitabı yazmaya teşvik etti ve son taslağını dikkatle okuyup düzeltti; Loris Sturlese ile üç gün boyunca Eckhart'ın hayatı ve eserleri hakkındaki keşiflerinin mevcut Meister Eckhart imajımızı nasıl etkilediği ve değiştirdiği sorusunu tartıştık. Ayrıca kız kardeşim Monika'ya ve kocası Walter Schäfer'e de teşekkür etmeliyim, ikisi de el yazmamı titizlikle düzenlediler.

Eckhart'ın bu kitaba epigraf olarak seçilen sözlerini muhtemelen baharatlı muskat cevizleri olarak adlandıracağı muhtemeldir. Onları ısıranın bir içeceğe ihtiyacı olacaktır.

Kurt Flasch
Mainz, Aralık 2009